

Rapport

Rapport over de Dienst Uitvoering Onderwijs te Groningen

Datum: 19 augustus 2011

Rapportnummer: 2011/254

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) aangeeft geen adreswijziging van zijn dochter te hebben ontvangen, terwijl DUO wel post naar het nieuwe adres heeft verstuurd.

Feiten

Verzoekers dochter ontvangt een uitwonendenbeurs. Over de periode van augustus 2008 tot en met maart 2009 heeft de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) deze beurs omgezet in een beurs voor thuiswonenden. De dochter kreeg over die periode minder studiefinanciering. De reden voor de omzetting was dat het adres van verzoekers dochter dat bij DUO bekend was niet overeenkwam met het adres waar zij ingeschreven stond in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA).

Datum

Gebeurtenis

24 juli 2007

De dochter van verzoeker staat vanaf deze datum zowel bij DUO als bij de GBA ingeschreven op het adres G.

17 augustus 2007

De gemeente wijst aan de woning van verzoekers dochter een ander adres toe, namelijk het adres K.V.

De dochter blijft dus in dezelfde woning wonen. Echter vanaf dat moment staat zij bij de GBA ingeschreven op het adres K.V. in plaats van op het adres G.

13 september 2008

DUO laat de dochter per brief weten dat zij bij DUO en de GBA onder verschillende adressen staat ingeschreven. Haar wordt gevraagd de adressen kloppend te maken. De brief wordt zowel naar het GBA-adres (K.V.) als naar het DUO-adres (G.) verstuurd.

Verzoeker liet de Nationale ombudsman weten dat zijn dochter deze brieven niet had ontvangen. Zij woonde in een studentenhuis en post van DUO kwam wel vaker niet aan.

14 november 2008

DUO laat verzoekers dochter bij beslissing weten dat de adressen niet kloppend zijn gemaakt en dat zij met ingang van augustus 2008 haar beurs zou omzetten in een beurs voor thuiswonenden.

Tegen deze beslissing tekende de dochter geen bezwaar aan.

Verzoeker berichtte de Nationale ombudsman dat zijn dochter deze beslissing ook niet had ontvangen.

28 december 2008

Verzoekers dochter verhuist naar het adres A.P.

Verzoeker berichtte de Nationale ombudsman dat zijn dochter van deze verhuizing rond 23 december 2009 een verhuisbericht had gestuurd aan DUO.

DUO gaf daarop aan dat zij dit verhuisbericht niet ontvangen heeft.

5 januari, 2 en 23 februari 2009

DUO verstuurt brieven naar het nieuwe adres (A.P.) van verzoekers dochter.

De brieven hebben als onderwerp inning van het lesgeld en uitwonendencontrole.

7 maart 2009

In reactie op de brief van DUO van 23 februari 2009 laat verzoekers dochter DUO bij brief weten dat zij altijd uitwonend is geweest en dat zij onterecht is gekort.

DUO vat deze brief op als een verzoek om adreswijziging. Vanaf dan staat de dochter bij DUO op hetzelfde adres geregistreerd als bij de GBA.

De brief wordt door DUO ook opgevat als een bezwaarschrift gericht tegen de beslissing van 14 november 2008. (DUO verklaarde het bezwaar niet-ontvankelijk omdat de dochter de bezwaartermijn had overschreven. Tegen deze beslissing tekende zij geen beroep aan).

1 april 2009

Verzoekers dochter ontvangt weer een beurs voor uitwonenden.

Visies

Visie DUO

DUO vindt dat zij in de periode van augustus 2008 tot en met maart 2009 terecht de uitwonendenbeurs van verzoekers dochter heeft omgezet in een beurs voor thuiswonenden. DUO gaf daarvoor de volgende argumenten.

De waarschuwingsbrief van 13 september 2008 is overeenkomstig de jurisprudentie naar zowel het bij DUO geregistreerde adres als het GBA-adres verstuurd. De dochter heeft naar aanleiding van deze brieven geen actie ondernomen. Ook op de beslissing van 14 november 2008 heeft zij geen reactie gegeven. DUO vindt dat de dochter had moeten onderzoeken wat de reden was dat zij geen post van DUO ontving. Dat zij geen post ontving is - naar de mening van DUO - dan ook aan haarzelf te wijten.

De brieven van 5 januari en 2 februari 2009 waren naar het adres A.P. verzonden om de reden dat brieven over de inning van het lesgeld altijd verzonden worden naar het GBA-adres. De brief van 23 februari 2009 was ook naar het GBA-adres verstuurd, omdat tot november 2009 brieven over de uitwonendencontrole ook altijd naar het GBA-adres werden verstuurd.

Ter verklaring van deze handelwijze liet DUO hierover weten dat de rechter in een uitspraak (LJN: ZA4758, Centrale Raad van Beroep (CRvB); zie Achtergrond) onder meer had bepaald dat DUO voor verschillende systemen verschillende adresbestanden mag gebruiken. DUO citeerde als volgt uit de uitspraak :

'De Raad is van oordeel dat niet is staande te houden dat betrokkene van deze afwijking redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt. De Raad ziet namelijk geen juridische grond om niet aanvaardbaar te achten dat appellante voor de uitvoering van de WTOS en de WSF2000 gebruik maakt van verschillende adresbestanden.'

De afdeling Bezwaar en Beroep bekijkt wel of er sprake kan zijn van een situatie van verwarring als er brieven binnen een redelijke tijdsperiode, zijnde vier weken vóór of ná de waarschuwingsbrieven zijn verzonden. DUO constateerde echter dat daarvan geen sprake was in de situatie van verzoekers dochter. De brieven van 5 januari, 2 en 23 februari die mogelijk tot verwarring konden leiden, waren verzonden op een datum die ruim buiten de tijdsperiode van vier weken na de waarschuwingsbrieven lag.

DUO is verder van mening dat de bezorging van bepaalde poststukken op het GBA-adres niet tot de conclusie kan leiden dat de adreswijziging van 23 december 2008 van verzoeksters dochter was ontvangen. Een wijziging in de geregistreerde gegevens wordt via toezending van een Bericht Studiefinanciering bevestigd. In deze zaak is geen sprake geweest van de verzending van een dergelijk Bericht na het verzoek van 13 september 2008, aldus DUO.

Ten slotte liet DUO weten dat de dochter door de lagere maandelijkse uitbetaling van haar studiefinanciering met ingang van de maand november 2008 de conclusie had kunnen

trekken dat de registratie niet in orde was. Het bezwaarschrift van 7 maart 2009 heeft uiteindelijk geleid tot een aanpassing van de adresregistratie.

Visie verzoeker

Verzoeker vindt het onterecht dat de beurs van zijn dochter over de genoemde periode is omgezet naar een beurs voor thuiswonenden. Zijn dochter is in die periode namelijk altijd uitwonend geweest.

Verzoeker constateert dat zijn dochter in twee perioden gekort is op haar studiefinanciering.

De korting over de eerste periode (1 augustus 2008 tot 28 december 2008) had betrekking op het feit dat zijn dochter niet opgegeven had dat zij van het adres G. naar het adres K.V. verhuisd was. Verzoeker liet hierover weten dat hij DUO heeft proberen uit te leggen dat dit hetzelfde adres betreft. Door een infrastructurele wijziging heeft de gemeente alleen de naam van het adres gewijzigd.

Daarbij heeft zijn dochter de waarschuwingsbrieven van 13 september 2008 en de beslissing van 14 november 2008 niet ontvangen. Zijn dochter heeft dus geen actie kunnen ondernemen. Verzoeker is van mening dat DUO direct zou begrijpen waarom er geen post aankwam op het adres K.V. indien het daar een inspecteur zou laten langgaan.

De tweede kortingsperiode (van 28 december 2008 tot en met maart 2009) heeft volgens verzoeker als reden dat zijn dochter de verhuizing naar het adres A.P niet doorgegeven zou hebben. Hierover liet verzoeker weten dat zijn dochter rond 23 december 2009 wel degelijk een adreswijziging had opgestuurd aan DUO. Twee weken hierna, op 5 januari 2009, heeft zijn dochter op het nieuwe adres post ontvangen. Verzoeker vindt dat zijn dochter ervan mag uit gaan dat de adreswijziging ontvangen was nu zij binnen twee weken op het nieuwe adres post ontving van DUO. Verzoeker vraagt zich namelijk af hoe een argeloze student kan weten dat DUO voor de ene soort correspondentie een ander adresboek gebruikt dan voor de andere.

Beoordeling

Het vereiste van redelijkheid houdt in dat een overheidsinstantie in het geding zijnde belangen tegen elkaar afweegt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn. Concreet betekent dit dat een overheidsinstantie bij zijn handelen afweegt of het redelijk is dat een burger op de hoogte is van de inrichting van diens administratieve systeem.

De Nationale ombudsman merkt eerst het volgende op. Uit artikel 1.5 van de Wet Studiefinanciering (WSF) 2000 en de uitleg daarvan blijkt dat niet relevant is of een studerende in de periode dat diens beurs is omgezet in een beurs voor thuiswonenden,

wel of niet uitwonend is geweest. Van belang is of een studerende de adressen bij DUO en de GBA met elkaar in overeenstemming heeft gebracht. Het doel daarvan is om misbruik van de uitwonendenbeurs tegen te gaan.

Verzoeker vindt het onterecht dat DUO de beurs van zijn dochter in de periode van augustus 2008 tot en met maart 2009 heeft omgezet in een beurs voor thuiswonenden. Deze periode staat dan ook centraal. Deze periode valt, zoals verzoeker ook heeft geconstateerd, op te splitsen in twee periodes, namelijk de periode augustus 2008 tot 28 december 2008. Verzoekers dochter woonde toen op het adres K.V. En de periode tussen 28 december 2008 en 31 maart 2009, de dochter woonde toen op het adres A.P. Hieronder volgt per periode een beoordeling.

Periode van augustus 2008 tot 28 december 2008

De omzetting van de beurs van verzoekers dochter in deze periode is het gevolg van het feit dat zij niet aan DUO had doorgegeven dat haar adres gewijzigd was in het adres K.V.

De Nationale ombudsman realiseert zich dat de wijziging van het adres het gevolg is geweest van een beslissing van de gemeente. De gemeente besloot namelijk om per 17 augustus 2007 een ander adres aan haar woning toe te wijzen. Echter voor de vraag of de beurs terecht is omgezet, is met name van belang of een studerende de adressen bij DUO en de GBA met elkaar in overeenstemming heeft gebracht. Dit in aanmerking genomen overweegt de Nationale ombudsman het volgende.

DUO heeft de dochter bij brief van 13 september in de gelegenheid gesteld om de adressen bij DUO en GBA met elkaar in overeenstemming te brengen. Deze brief is zowel naar het DUO-adres als GBA-adres (waar de dochter toen ook daadwerkelijk woonde) verstuurd.

Uit jurisprudentie blijkt dat dan aangenomen mag worden dat het onwaarschijnlijk is dat de post op geen van de adressen is ontvangen. Dat verzoekster wel vaker post van DUO niet ontving in het studentenhuus, is een omstandigheid die DUO niet aangerekend kan worden. De dochter had, zoals DUO ook stelt, zelf moeten onderzoeken wat de reden is dat zij geen post van DUO ontving en naar andere mogelijkheden moeten zoeken.

Gelet op het bovenstaande constateert de Nationale ombudsman dat niet gesteld kan worden dat DUO in deze periode de beurs onterecht heeft omgezet in een beurs voor thuiswonenden.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Periode van 28 december 2008 tot en met 31 maart 2009

Verzoeker stelt dat zijn dochter DUO rond de datum van 23 december 2008 via een verhuisbericht wel degelijk heeft laten weten dat zij is verhuisd naar het adres A.P., het adres waar zij ook ingeschreven stond bij de GBA. DUO liet weten dit verhuisbericht niet ontvangen te hebben. Op 5 januari 2009 (en op 2 en 23 februari 2009) verstuurd DUO echter wel een brief naar haar nieuwe adres A.P. Als reden hiervoor geeft DUO aan dat bepaalde soorten brieven, onder meer over de inning van het lesgeld, standaard naar het GBA-adres verstuurd worden. DUO verdedigt deze handelswijze door aan te geven dat de CRvBin een bepaalde uitspraak heeft geoordeeld dat zij voor verschillende correspondentie gebruik mag maken van verschillende adresbestanden. Dat er een brief verstuurd werd naar het nieuwe adres van de dochter mag volgens DUO dan ook niet tot de conclusie leiden dat de adreswijziging van 23 december 2008 is ontvangen.

De Nationale ombudsman is van mening dat het in deze zaak niet de vraag is of DUO voor verschillende correspondentie van verschillende adresbestanden gebruik mag maken, maar of van een student verwacht mag worden dat hij/zij van deze handelswijze op de hoogte is. De Nationale ombudsman beantwoordt deze vraag ontkennend.

De Nationale ombudsman ziet namelijk niet in hoe een student hiervan op de hoogte zou kunnen zijn. Van een burger mag in zijn algemeenheid niet worden verwacht dat hij/zij op de hoogte is van de inrichting van de administratieve systemen van een overheidsinstantie.

In de situatie van de dochter van verzoeker is de Nationale ombudsman dan ook van mening dat zij ervan uit mocht gaan dat DUO bekend was met haar nieuwe adres, nu DUO al binnen twee weken nadat zij verhuisd was een brief naar haar nieuwe adres verstuurd. Dat de dochter vanaf november 2008 een lager bedrag aan studiefinanciering ontving en - volgens DUO - had kunnen weten dat er iets mis was, doet hier niets aan af. De Nationale ombudsman neemt hierbij ook in ogenschouw dat DUO niet nogmaals een waarschuwingsbrief verstuurd aan de dochter, nadat zij op 28 december 2008 was verhuisd naar een ander adres.

Gelet op het bovenstaande concludeert de Nationale ombudsman dat de onderzochte gedraging voor wat betreft de periode van 28 december 2008 tot en met 31 maart 2009

niet behoorlijk is wegens het schenden van het redelijkheidsvereiste.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst Uitvoering Onderwijs te Groningen is voor wat betreft:

de periode van augustus 2008 tot 28 december 2008 ongegrond;

de periode van 28 december 2008 tot en met 31 maart 2009 gegrond.

Aanbeveling

De Nationale Ombudsman beveelt DUO aan om met inachtneming van het voorgaande te heroverwegen of de omzetting van de studiebeurs over de periode van 28 december tot en met maart 2009 redelijk is.

Achtergrond

Wettelijke regelgeving

Artikel 1.5. Woonplaats (WSF 2000)

1. Indien bij controle door Onze Minister blijkt dat het door de studerende verstrekte adres afwijkt van het adres waarop de studerende in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens staat ingeschreven, maakt Onze Minister dit aan hem bekend en stelt hem in de gelegenheid de afwijking te herstellen.
2. Indien een uitwonende studerende de afwijking niet binnen 4 weken na de bekendmaking herstelt, wordt met ingang van de maand waarin de afwijking is ontstaan, de aan hem toegekende beurs omgezet in een beurs voor een thuiswonende studerende, tenzij hem van de afwijking redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt.
3. Indien een uitwonende studerende de afwijking na de termijn van 4 weken alsnog herstelt, wordt met ingang van de maand daaropvolgend de beurs voor een thuiswonende studerende omgezet in een beurs voor een uitwonende studerende.

Uitspraak Centrale Raad van Beroep (CRvB)

Uitspraak

06/2569 WSF en 06/2950 WSF

Centrale Raad van Beroep

Meervoudige kamer

Datum uitspraak: 15 december 2006

I. PROCESVERLOOP

Appellante heeft hoger beroep ingesteld tegen de aangevallen uitspraak.

Bij haar aanvullende hoger beroepschrift heeft appellante een nader besluit, gedateerd 2 mei 2006, meegezonden. Bij dit besluit is uitvoering gegeven aan de aangevallen uitspraak. Appellante heeft de Raad verzocht dit nadere besluit eveneens te vernietigen, indien de aangevallen uitspraak wordt vernietigd en het inleidend beroep van betrokkene alsnog ongegrond wordt verklaard.

Betrokkene heeft geen gebruik gemaakt van de haar geboden gelegenheid om een verweerschrift in te dienen.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 3 november 2006. Appellante was vertegenwoordigd door mr. P.E. Merema. Betrokkene is verschenen bij haar gemachtigde H.A.R. Brons.

II. OVERWEGINGEN

Bij schrijven van 20 januari 2005 heeft appellante aan betrokkene meegedeeld dat bij controle is gebleken dat het woonadres dat zij voor de toepassing van de Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) aan appellante heeft doorgegeven ([adres 1]) afwijkt van hetgeen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) is geregistreerd. Betrokkene is in die brief gewaarschuwd dat indien zij deze afwijking niet binnen vier weken ongedaan maakt, de haar toegekende studiefinanciering naar de norm voor een uitwonende studerende met ingang van november 2004 wordt omgezet in studiefinanciering naar de norm voor een thuiswonende studerende.

Vervolgens heeft appellante bij besluiten van 11 maart 2005 de aan betrokkene toegekende studiefinanciering met ingang van november 2004 omgezet in studiefinanciering naar de norm voor een thuiswonende studerende. Overwogen is daartoe dat betrokkene heeft verzuimd de afwijking tussen het woonadres dat betrokkene aan appellante heeft opgegeven en hetgeen is geregistreerd in de GBA ongedaan te maken.

Hiertegen heeft betrokkene bezwaar gemaakt. Daarbij is aangevoerd dat betrokkene vanaf november 2004 uitwonend was aan het adres [adres 2] en dat zij er ten tijde van belang van uitging dat appellante daarmee bekend was, aangezien zij van appellante een aan [adres 2] geadresseerd Bericht Tegemoetkoming scholieren heeft ontvangen, gedateerd 17 november 2004.

Het bezwaar van betrokkene is bij besluit van 11 mei 2005 (hierna: bestreden besluit) door appellante ongegrond verklaard onder verwijzing naar artikel 1.5 van de WSF 2000.

Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het inleidend beroep van betrokkene tegen het bestreden besluit gegrond verklaard en dit besluit vernietigd, een en ander met aanvullende beslissingen inzake de vergoeding van het door betrokkene betaalde griffierecht en haar proceskosten. Daartoe is overwogen dat - kort weergegeven - er in het onderhavige geval geen sprake is van een afwijking in de zin van artikel 1.5 van de WSF

2000, aangezien uit het door betrokkene ontvangen Bericht Tegemoetkoming scholieren van 17 november 2004 kan worden afgeleid dat appellante ervan op de hoogte is gesteld dat betrokkene vanaf november 2004 uitwonend was aan het adres [adres 2] en appellante daar ook van uit diende te gaan voor de uitvoering van de WSF 2000. In dit verband is verwezen naar de uitspraak van de rechtbank Assen van 7 november 2004 in de zaak 04/381, LJN AR8414.

Appellante heeft zich niet met de aangevallen uitspraak kunnen verenigen en heeft in hoger beroep het standpunt ingenomen dat de omstandigheid dat appellante adresgegevens van studerende rechtstreeks bij de GBA opvraagt, er niet toe leidt dat studerende zijn ontslagen van de wettelijke verplichting om eigenstandig en bijtijds wijzigingen in hun woonadres aan appellante door te geven. Verder is er door appellante op gewezen dat het aan [adres 2] geadresseerde bericht van 17 november 2004 is verzonden ter uitvoering van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en schoolkosten (WTOS) en dat adresgegevens voor de uitvoering van die wet - anders dan voor de uitvoering van artikel 1.5 van de WSF 2000 - rechtstreeks worden overgenomen uit de GBA. Appellante hanteert als vaste gedragslijn dat studiefinanciering niet met toepassing van artikel 1.5 van de WSF 2000 wordt omgezet in studiefinanciering naar de norm voor een thuiswonende, indien binnen vier weken voorafgaand aan de waarschuwing dan wel binnen de hersteltermijn van vier weken een bericht inzake de WTOS is verzonden naar het feitelijk woonadres van de betrokken studerende. Daarvan is in het onderhavige geval geen sprake.

Betrokkene heeft in hoger beroep gesteld dat - kort en zakelijk weergegeven - het onderscheid dat de appellante maakt tussen de uitvoering van de WTOS en de WSF 2000 haar destijds niet bekend was en dat haar niet valt aan te rekenen dat appellante voor de uitvoering van beide wetten gebruik maakt van verschillende adressenbestanden.

De Raad overweegt als volgt.

De Raad stelt vast dat er ten tijde van belang sprake was van een afwijking in de zin van artikel 1.5 van de WSF 2000. Immers, doordat betrokkene haar verhuizing naar het adres [adres 2] wèl heeft opgegeven aan de GBA en niet aan appellante, stemde hetgeen in de GBA was geregistreerd ten tijde van belang niet overeen met het door betrokkene aan appellante verstrekte adres. De Raad is van oordeel dat niet is staande te houden dat betrokkene van deze afwijking redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt. De Raad ziet namelijk geen juridische grond om niet aanvaardbaar te achten dat appellante voor de uitvoering van de WTOS en de WSF 2000 gebruik maakt van verschillende adressenbestanden. Voorts is door betrokkene niet gereageerd op de waarschuwing van 20 januari 2005 en is tevens niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan dit verzuim verschoonbaar is te achten. In dit verband is door de Raad overwogen dat betrokkene niet zonder meer heeft mogen veronderstellen dat zij gelet op de adressering van het WTOS-bericht van 17 november 2004 niet op de waarschuwing van 20 januari

2005 hoefde te reageren, aangezien - gelet op het tijdsverloop - van kruisende post geen sprake kon zijn. Daar kan niet aan afdoen dat het onderscheid dat appellante maakt tussen de uitvoering van de WTOS enerzijds en de WSF 2000 anderzijds betrokkene destijds niet bekend was.

Uit het vorenstaande volgt dat de aangevallen uitspraak moet worden vernietigd en dat het inleidend beroep alsnog ongegrond moet worden verklaard.

Door de vernietiging van de aangevallen uitspraak ontvalt de grondslag aan het ter uitvoering van die uitspraak gegeven nadere besluit van 2 mei 2006. Daarom dient dat besluit evenzeer te worden vernietigd.

De Raad ziet geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling op grond van artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht.

III. BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep;

Recht doende:

Vernietigt de aangevallen uitspraak;

Vernietigt het nadere besluit van 2 mei 2006;

Verklaart het inleidende beroep alsnog ongegrond.